

Nijmegen, 12-5-2021

Aan het College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Nijmegen

Schriftelijke vragen ex art. 39 van het Reglement van Orde

Betreft: Eikenprocessierupsbestrijding

Geacht college,

Vanwege klimaatverandering neemt het aantal plaagdieren toe. Zo ook de Eikenprocessierups. De preventieve bestrijding van de processierups vindt nu veelal plaats met behulp van Xantari of nematoden (aaltjes). Alhoewel de bestrijding met deze middeltjes al veel beter is dan met de gifspuit, kleven er toch een flink aantal bezwaren aan het gebruik van deze middelen. Zo worden niet alleen de Eikenprocessierupsen hiermee bestreden, maar alle rupsen. Daarom wordt gebruik van deze methoden afgeraden door bijvoorbeeld de Vlinderstichting. Nu gooien de provincie Noord Brabant en het Waterschap Vallei en Veluwe (zie bijlagen) het over een andere boeg.

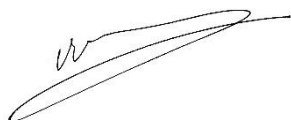
We stellen u daarom de volgende vragen:

1. Bent u het met ons eens dat het gebruik van Xantari en Aaltjes zo veel mogelijk moet worden voorkomen, om daarmee de biodiversiteit te sparen. Zo nee, waarom niet?
2. Bent u bereid om zodanige aanpassingen in de openbare ruimte toe te passen, speciaal in de buurt van Inlandse Eikenbomen, zoals verbreden van de berm, vergroten van de boomspiegels, aanplant van inlandse struiken en opgaande kruiden, minder tot niet maaien, ophangen van nestkasten voor mezen en broedkasten voor vleermuizen enz., zodat er meer ruimte ontstaat voor natuurlijke bestrijding van de Eikenprocessierups? Zo nee, waarom niet?
3. Bent u bereid om het beleid van Noord Brabant en Waterschap Vallei en Veluwe te volgen en een datum te stellen, bijvoorbeeld 2023, waarbij het gebruik van middelen zoals Xantari is afgebouwd? Enige overlast van de Eikenprocessierups hoort er dan gewoon bij net zoals muggen en teken. Bij ernstige overlast die de volksgezondheid in gevaar kan brengen, kan nog altijd gebruik worden gemaakt van de opzuigmethode, waarbij de nesten worden weggezogen. Zo nee, waarom niet?

Wij zien uw antwoorden met belangstelling tegemoet.

vriendelijke groet,

namens de fractie van GroenLinks Nijmegen

Volkert Vintges

► Bestrijding gaat voortaan zoveel mogelijk met natuurlijke vijanden

Provincie stopt met gif tegen processierups

Brabant stopt vanaf volgend jaar met omstrede bestrijdingsmiddelen tegen de eikenprocessierups. Alleen als de volksgezondheid in gevaar komt, grijpt de provincie nog in.

Paul Driessen
Den Bosch

Brabant bestrijdt de jeukrups al twintig jaar door eikenbomen langs provinciale wegen te bespuiten met dodelijke goedjes, maar de overlast lijkt alleen maar toe te nemen. Daarom gooit de provincie het over een andere boeg door natuurlijke vijanden ruim baan te geven. Dat gebeurt onder meer door provinciale bermen rond eikenbomen te bezaaien met bloemen die hongere sluipvliegen, sluipwespen en kevers aantrekken. De bermen breder maken en minder vaak maaien staat ook op de nieuwe to-do-lijst van de provincie.

De nieuwe aanpak komt niet uit de lucht vallen. Brabant doet al mee aan Europese proefprojecten met natuurlijke vijanden. Die variëren van het ophangen van mezenkastjes tot het kweken en uitzetten van poppenrovers; een keversoort die wel een rupsje lust. De nieuwe koers kost de provincie dit jaar ruim 1,4 miljoen euro, maar moet op termijn juist goedkoper zijn dan de huidige aanpak met bestrijdingsmiddelen.

'Overlast verdwijnt niet'

„Het is goed dat Brabant niet meer standaard naar de spuit grijpt”, zegt Arnold van Vliet, bioloog van de Wageningen Universiteit (WUR). „Bestrijdingsmiddelen raken ook andere rupsensoorten en ondergraven zo het ecologisch systeem, dat in Nederland al zo is uitgehold.”

Van Vliet sluit niet uit dat de overlast toeneemt door de nieuwe,

▲ Een waarschuwing voor de processierups in een Overloonse speeltuin in 2019, een piekjaar in de overlastcijfers. FOTOED VANALEM

natuurvriendelijke aanpak. „Met die paar koolmezen ga je het echt niet redden in piekjaren als 2019, om het kort door de bocht te zeggen. De inzet van natuurlijke vijanden kan de piek wat afvlakken, maar het is een illusie om te denken dat de overlast verdwijnt. Daar moet je wel op bedacht zijn.”

De nieuwe boodschap van de provincie is dan ook: wen er maar aan. Brabant zet de rups in een rijtje met zomerse lastpakken als de mug, wesp en teek. Een bestje om

rekening mee te houden dus, zeker in de maanden mei, juni en juli als de rups zijn giftige brandhaartjes loslaat. Die zorgen voor jeuk, bultjes, blaasjes, rode plekken en oogklachten. Van Vliet verwacht dat eind mei de overlast weer begint.

Rupsenradar

Alleen als de gezondheid in gevaar komt, grijpt de provincie alsnog in. Dat kan door nesten op te zuigen op drukke plekken: bij bushaltes, populaire fietspaden, woningen, kin-

derdagverblijven en verzorgingshuizen. Brabant brengt dit soort locaties in beeld op een risicokaart die over een jaar klaar moet zijn. Er wordt al gefantaseerd over een soort Rupsenradar als mobiele app die waarschuwt waar en wanneer overlast wordt verwacht.

De afgelopen paar jaar kreeg de provincie steeds rond de 250 klachten binnen over de rups. Dat gaat over overlast van beestjes in bomen langs provinciale wegen, waar ongeveer 30.000 eiken staan. De pro-

vincie gaat niet over bomen op andermans grond, maar heeft als overlastcoördinator wel contact met gemeenten. Die kiezen hun eigen manieren om de jeukrupsen te bestrijden en gebruiken nog wel omstreden bestrijdingsmiddelen als Xentari.

De provincie hoopt dat gemeenten haar goede voorbeeld volgen en ook overgaan op natuurlijke vijanden. „We moeten ze voor ons winnen door ons gedrag”, zegt een ambtenaar.

VELUWE

Strijd tegen rups natuurvriendelijker

In de strijd tegen de eikenprocessierups gaat Waterschap Vallei en Veluwe milieuvriendelijker te werk. Vanaf dit jaar wordt het gebruik van het bestrijdingsmiddel Xentari sterk verminderd en vanaf 2025 moet het helemaal in de ban zijn. In plaats daarvan hangt het waterschap nestkasten op voor vogels en vleermuizen, de natuurlijke vijanden van de eikenprocessierups. Ook wordt de begroeiing van de bermen aantrekkelijker gemaakt voor vijanden van de rups.